

En förbättrad process för säkerhetsprövningar

Gunnar Strömmer, justitieminister

Charlotte von Essen, chef för Säkerhetspolisen

20 juni 2023

Tre huvudsakliga hot mot Sveriges inre säkerhet

- Grov organiserad brottslighet är ett hot mot det fria och öppna samhället.
- Förhöjt terrorhot (3) mot Sverige – Sverige bedöms vara ett mer prioriterat mål för terrorattentat.
- Ryssland, Kina och Iran agerar allt mer offensivt mot Sverige för att främja sina intressen.

Säkerhetspolisens hemställan

- Säkerhetspolisen kom in till den förra regeringen med en hemställan om att kraven på underlaget vid säkerhetsprövningar måste skärpas.
- Den säkerhetshotande verksamheten har blivit bredare och mer komplex.
- Hemställan remitterades av den förra regeringen.

Försämrat säkerhetsläge

- Utvecklingen i omvärlden gör att säkerhetsläget i Sverige har försämrats.
- Ryssland, Kina och Iran agerar allt mer offensivt mot Sverige för att främja sina intressen. Deras behov av underrättelseinhämtning ökar.
- Sverige står inför en förändrad och komplex hotbild där hotaktörer är beredda att gå långt för att nå sina mål.

Ett förbättrat säkerhetsskydd

- Främmande makt försöker ständigt utnyttja sårbarheter för att komma över säkerhetsskyddsklassificerad information.
- Säkerhetspolisen har identifierat att det finns ett behov av tydligare riktlinjer och reglering i processen med säkerhetsprövningar kopplat till personers anknytning till andra länder.
- Det handlar om en utvidgad prövning för att kunna göra en helhetsbedömning kring en persons lämplighet.

Säkerhetsprövningar

- Säkerhetsskydd handlar om att skydda det mest skyddsvärda i samhället. Därför säkerhetsprövas de som ska anställas eller delta i säkerhetskänslig verksamhet.
- Säkerhetsprövningen ska klarlägga om en person kan antas vara lojal och pålitlig utifrån säkerhetssynpunkt.
- Sårbarheter i säkerhetshänseende ska beaktas.
- Det är den ansvariga verksamheten som har ansvaret för säkerhetsprövningen.

En utredning ska se över processen för säkerhetsprövningar

- Regeringen tillsätter en utredning som ska se över frågor kopplade till säkerhetsprövningar.
- Utredningen innehåller tre delar:
 1. Vad ska ingå i underlaget vid en säkerhetsprövning och vilka krav ska ställas på underlaget?
 2. Bör det vara möjligt att överklaga ett säkerhetsprövningsbeslut?
 3. Vilka ytterligare möjligheter bör finnas att stänga av en statligt anställd som inte längre godkänns vid säkerhetsprövningen?

1. Underlaget vid en säkerhetsprövning

- Säkerhetsprövningar är ett viktigt verktyg för att skydda för Sveriges säkerhet.
- Regelverket måste vara tydligt både för verksamhetsutövare och enskilda.
- En utredare ges därför i uppdrag att lämna förslag på hur regelverket kan tydliggöras och skärpas samtidigt som det är tryggt och rättssäkert för den som genomgår en säkerhetsprövning.

2. Överklaga säkerhetsprövningsbeslut

- I dag finns det ingen möjlighet att överklaga ett säkerhetsprövningsbeslut.
- Den som inte godkänns vid en säkerhetsprövning kan förlora sin anställning.
- Vid en tvist i domstol om att någon förlorat sin anställning kan det uppstå konflikter med processen kring säkerhetsprövningar.
- Utredaren ska därför också ta ställning till om säkerhetsprövningsbeslut ska få överklagas särskilt.

3. Avstängning

- Personer som inte längre godkänns vid en säkerhetsprövning kan behöva stängas av.
- För statligt anställda kräver ett beslut om avstängning stöd i lag.
- Utredaren ska ta ställning till om ett sådant lagstöd ska införas.

Sammanfattning

- En utredning tillsätts för att se över processen för säkerhetsprövningar.
- Utredningen ska redovisas senast den 15 augusti 2024.

En förbättrad process för säkerhetsprövningar

Gunnar Strömmer, justitieminister

Charlotte von Essen, chef för Säkerhetspolisen

20 juni 2023

